

POSTRZEGANIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH W CZASIE PANDEMII SARS-COV-2 PODCZAS NAUKI ZDALNEJ WŚRÓD STUDENTÓW AKADEMII BIALSKIEJ NAUK STOSOWANYCH IM. JANA PAWŁA II

PERCEPTION OF SOCIAL COMPETENCE AT THE TIME OF THE SARS-COV-2 PANDEMIC DURING REMOTE LEARNING BY STUDENTS OF THE JOHN PAUL II UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES IN BIAŁA PODLASKA

Sandra Tur^{1,A-G}, Olga Anna Filipiak^{1,A-G}

¹Zakład Socjologii, Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, Polska

¹Department of Sociology, The John Paul II of Applied Sciences John Paul II, Poland

Sandra, T., Filipiak, O., A., (2022), Postrzeganie kompetencji społecznych w czasie pandemii Sars-Cov-2 podczas nauki zdalnej wśród studentów Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II / Perception of social competence at the time of the SARS-COV-2 pandemic during remote learning by students of The John Paul University of Applied Sciences in Biała Podlaska, Rozprawy Społeczne / Social Dissertations, 16, 332-350, <https://doi.org/10.29316/rs/156513>

Wkład autorów/
Authors' contribution:
A. Zaplanowanie badań/
Study design
B. Zebranie danych/
Data collection
C. Dane – analiza
i statystyki/
Data analysis
D. Interpretacja danych/
Data interpretation
E. Przygotowanie artykułu/
Preparation of manuscript
F. Wyszukiwanie i analiza
literatury/
Literature analysis
G. Zebranie funduszy/
Funds collection

Tabele/Tables: 0

Ryciny/Figures: 14

Literatura/References: 10

Otrzymano/Submitted:
22.09.2022

Zaakceptowano/Accepted:
14.11.2022

Streszczenie: Celem artykułu jest analiza opinii studentów Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II na temat postrzegania ich kompetencji społecznych w czasie pandemii SARS-CoV-2 podczas nauki zdalnej.

Materiał i metody: Badania zostały zrealizowane metodą sondażu diagnostycznego, na potrzeby, którego opracowano kwestionariusz ankiety. W badaniu wzięło udział 76 studentów z Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.

Wyniki: Respondenci pozyskiwali wiedzę na temat pandemii głównie z Internetu. Najczęstszym skutkiem pandemii odczuwanym przez badanych był stres. Nauka zdalna według studentów zwiększała ilość czasu wolnego oraz pozytywnie wpływała na planowanie pracy własnej, jednak największą trudnością podczas jej trwania był brak kontaktu z koleżankami i kolegami. Zdecydowana większość respondentów zauważyła potrzebę stałego doskonalenia swoich kompetencji społecznych. Najbardziej cenionymi przez studentów kompetencjami są: odpowiedzialność i rzetelność, umiejętności związane z szybkim rozwiązywaniem konfliktów i zorganizowanie.

Wnioski: Kompetencje społeczne oraz ich rozwój zyskują coraz większego znaczenia, szczególnie w niepewnych i trudnych czasach drugiej dekady XXI wieku. Nacisk na ich kształtowanie wśród studentów powinien być jednym z ważniejszych celów współczesnej uczelni wyższej.

Słowa kluczowe: studenci, kompetencje społeczne, pandemia, nauka zdalna

Summary: The aim of the article is to analyze the perception of social competences among students of the The John Paul University of Applied Sciences in Biała Podlaska during the SARS-CoV-2 pandemic during distance learning.

Material and methods: The research was carried out by the method of a diagnostic survey, for the needs of which a questionnaire was developed. 76 students from The John Paul University of Applied Sciences in Biała Podlaska participated in the study.

Results: The respondents obtained knowledge about the pandemic mainly from the Internet. The most common effect of a pandemic experienced by students was stress. According to students, distance learning increased the amount of free time and had a positive impact on planning own work, but the greatest difficulty during its duration was the lack of contact with colleagues. The vast majority of respondents noticed the need to constantly improve their social competences.

Conclusions: Social competences and their development are gaining more and more importance, especially in the uncertain and difficult times of the second decade of the 21st century.

Keywords: students, social competence, pandemic, remote learning

Adres korespondencyjny: Sandra Tur, Zakład Socjologii, Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, ul. Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska, email: sa-sandra.wp.pl, ORCID 0000-0002-9427-471X

Copyright by: Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, Sandra Tur

Czasopismo Open Access, wszystkie artykuły udostępniane są na mocy licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-użycie niekomercyjnej-na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-SA 4.0, <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

Wstęp

Socjologiczny sposób patrzenia na życie jednostki jest jasny i klarowny, gdyż człowiek jest istotą społeczną, stworzoną do życia w społeczeństwie, począwszy od małych grup społecznych po wielkie zbiorowości. Życie wśród innych ludzi jest naturalnym stanem jednostki. Otaczając się innymi kształtujemy własną osobowość, rozwijamy się i realizujemy szereg naszych potrzeb społecznych. Kontakty bezpośrednie stanowią znaczną część życia człowieka. W związku z jednoczesnym funkcjonowaniem w przestrzeni wirtualnej proporcje te ulegają zmianie. Pewnym ewenementem, który zaskoczył cały świat w 2020 roku stała się pandemia SARS-CoV-2, która zmieniła dotychczasowy sposób życia jednostki i całego globalnego świata. Pierwsze przypadki zostały wykryte w listopadzie 2019 roku w mieście Wuhan w środkowych Chinach. Odnotowano ponad 598 mln przypadków zachorowań w ponad 200 krajach, ponad 6 mln osób zmarło (www.worldometers.info/coronavirus/). Pandemia spowodowała kryzys epidemiologiczny, a także perturbacje w wymiarach życia gospodarczego i społecznego. W związku z nową sytuacją firmy, organizacje i inne podmioty przenieśli swoją działalność do Internetu. Szkolnictwo wyższe szybko zareagowało na kryzysową sytuację i przeniosło całkowicie lub częściowo swoją działalność do sieci. Studenci spotkali się z nowymi warunkami, gdzie nauka odbywała się zdalnie. Dlatego też, warto podjąć analizę opinii spostrzegania kompetencji społecznych przez studentów Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II podczas nauki zdalnej. Badania zostały zrealizowane metodą sondażu diagnostycznego, na potrzeby, którego opracowano kwestionariusz ankiety. W badaniu wzięło udział 76 studentów z Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.

Pojęcie kompetencji społecznych

Kompetencje społeczne stanowią pole zainteresowania wielu dziedzin naukowych, m.in.: psychologii, pedagogiki, socjologii, nauk o zarządzaniu. Według Argyle'a kompetencje społeczne należy definiować jako zdolność, posiadanie niezbędnych umiejętności do tego, by wywrzeć pożądany wpływ na innych ludzi w sytuacjach społecznych (Argyle, 2002). Rozróżnia się dwa główne podejścia w postrzeganiu kompetencji społecznych: po pierwsze, kompetencje społeczne odnosi się do zdolności komunikacyjnych, relacji jednostki z innymi; po drugie, kompetencje społeczne jako skuteczność w relacjach interpersonalnych z naciskiem na efekty

Introduction

The sociological way of looking at an individual's life is clear and lucid as a human is a social being created to live in society, ranging from small social groups to large communities. Living among other people is the natural state of the individual. By surrounding ourselves with others, we shape our personality, develop ourselves and fulfil numerous social needs. Face-to-face contacts constitute a significant part of human life. These proportions change with simultaneous functioning in virtual space. The SARS-CoV-2 pandemic became a certain evanescence that took the whole world by surprise in 2020, revising the previous way of life of the individual and the entire global world. The first cases were detected in November 2019 in the City of Wuhan in central China. More than 598 million cases have been reported in more than 200 countries, and more than 6 million people have died (www.worldometers.info/coronavirus/). The pandemic has caused an epidemiological crisis and perturbations in the dimensions of economic and social life. Given the new situation, companies, organisations, and other entities moved their activities to the Internet. Higher education quickly responded to the crisis and moved all or part of its activities online. Students encountered new conditions while providing them with teaching remotely. Therefore, analysing opinions on how students of the John Paul II University of Applied Sciences in Białą Podlaska perceived social competence during remote learning is worthwhile. The research was carried out using a diagnostic survey method, for which a questionnaire was developed. Seventy-six students from the John Paul II University of Applied Sciences in Białą Podlaska participated in the study.

The concept of social competence

Social competence is of interest in many scientific fields, e.g., psychology, pedagogy, sociology, and management science. According to Argyle, social competence should be defined as the ability and the necessary skills to exert the desired influence on others in social situations (Argyle, 2002). Two main approaches can be distinguished in perceiving social competence. First, social competence refers to communication skills and the individual's relationship with others; secondly, social competence is effectiveness in interpersonal relationships emphasising the effects of influencing others (Smółka, 2008). As Borkowski (2003,

wywierania wpływu na innych (Smółka, 2008). Borkowski (2003, s. 108) podaje, iż „kompetencje społeczne to spójny i funkcjonalny zestaw (układ) wiedzy, doświadczenia, wyposażenia osobowościowego, zdolności i umiejętności społecznych, który umożliwia człowiekowi podejmowanie i rozwijanie twórczych relacji i związków z osobami, aktywne współuczestniczenie w życiu różnych grup społecznych, zadawalające pełnienie ról społecznych oraz efektywne wspólne pokonywanie pojawiających się problemów społecznych”. Matczak (2007, s. 7) traktuje kompetencje społeczne jako „złożone umiejętności warunkujące efektywność radzenia sobie w określonego typu sytuacjach społecznych, nabywane przez jednostkę w toku treningu społecznego”. Matczak podaje trzy główne umiejętności wchodzące w skład struktury kompetencji społecznych: kompetencje warunkujące efektywność zachowań w sytuacjach wymagających asertywności; kompetencje warunkujące efektywność zachowań w sytuacjach ekspozycji społecznej; kompetencje warunkujące efektywność zachowań w sytuacjach intymnych (Tomorowicz, 2011). Rostowski podkreśla, iż kompetencje społeczne to „zdolność do osiągania osobistych celów w społecznej interakcji z jednoczesnym utrzymaniem pozytywnych relacji z innymi w czasie i poprzez różne sytuacje” (Rostowski, 2012, s. 213, za: Miłkowska, Rostowska, 2013, s. 66). Kompetencje tak postrzegane pozwalają na realizację celów, jakie wyznacza sobie jednostka a urzeczywistnienie ich następuje poprzez interakcje społeczne w różnych sytuacjach. Miejscem kształtowania kompetencji społecznych są przede wszystkim interakcje społeczne, zaś skuteczna komunikacja interpersonalna pozwala na osiąganie założonych celów i właściwy rozwój osobowości jednostki. Kompetencje społeczne określane są także jako kompetencje przyszłości, gdzie obok kompetencji poznawczych, cyfrowych i technicznych pozwalają na sprawne funkcjonowanie w zmieniającym się świecie (<https://www.delab.uw.edu.pl/raporty/kompetencje-przyszlosci-jak-je-ksztaltowac-w-elastycznym-ekosystemie-edukacyjnym/>). Duże znaczenie roli kompetencji społecznych zostało podkreślone także w jednym z dokumentów Parlamentu Europejskiego, gdzie wyróżniono osiem kluczowych kompetencji ważnych dla jednostki, by sprostać zróżnicowanym wymaganiom współczesnej rzeczywistości społecznej. Kompetencje społeczne określono w szeroki sposób jako „(...) związane z dobrem osobistym i społecznym, które wymaga świadomości, w jaki sposób można zapewnić sobie optymalny poziom zdrowia fizycznego i psychicznego, rozumianego również jako zasób danej osoby i jej rodziny oraz bezpośredniego otoczenia społecznego, a także

p. 108) states, “social competence is a coherent and functional set (system) of knowledge, experience, personality equipment, abilities and social skills. It enables a person to undertake and develop creative relations with people, actively participate in the lives of various social groups, satisfactorily perform social roles, and effectively overcome emerging social problems.” Matczak (2007, p. 7) treats social competence as “a complex of skills determining the effectiveness of coping with specific types of social situations, acquired by an individual in the course of social training”. Matczak identifies three primary skills included in the structure of social competence: determining the effectiveness of behaviour in situations requiring assertiveness, determining the effectiveness of behaviour in social exposure situations, and determining the effectiveness of behaviour in intimate situations (Tomorowicz, 2011). Rostowski emphasises that social competence is “the ability to achieve personal goals in social interaction while maintaining positive relationships with others over time and through various situations” (Rostowski, 2012, p. 213, after Miłkowska, Rostowska, 2013, p. 66). Such perceived competence makes it possible to realise the achievement of goals set by an individual, and their implementation takes place through social interactions in various situations. Social competence forms primarily through social interactions, and effective interpersonal communication allows for reaching the goals set and adequately developing the individual’s personality. Also, social competence is referred to as skills of the future in addition to cognitive, digital and technical competencies, which makes it possible to function efficiently in a changing world (<https://www.delab.uw.edu.pl/raporty/kompetencje-przyszlosci-jak-je-ksztaltowac-w-elastycznym-ekosystemie-edukacyjnym/>). The fundamental role of social competence is highlighted in a document of the European Parliament, distinguishing eight key competences necessary for an individual to meet the diverse demands of modern social reality. Social competence has been broadly defined as “... relating to personal and social well-being, which requires an awareness of how one can ensure optimum physical and mental health, also understood as a resource for the individual and his or her family and immediate social environment, and knowledge of how an appropriate lifestyle can contribute to this” (Recommendations of the European Parliament and the Council, 2006). Viewed in this way, social competence, and shaped appropriately through lifelong learning, enable flexible adaptation to change.

wiedzy, w jaki sposób może się do tego przyczynić odpowiedni styl życia” (Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady, 2006). Tak postrzegane kompetencje społeczne i odpowiednio kształtowane poprzez uczenie się przez całe życie, umożliwiają elastyczne dostosowywanie się do zmian.

Metodologia badań

Pandemia SARS-CoV-2 spowodowała szybkie przejście z nauki stacjonarnej, do nauki zdalnej, a następnie hybrydowej. W konsekwencji ujawniło pewne trudności związane z kompetencjami społecznymi, jak i mocne ich strony u studentów. Zakres przeprowadzonych badań obejmuje analizę sytuacji związanej z pandemią, nauką zdalną oraz kompetencjami społecznymi niezbędnymi do poruszania się w rzeczywistości wirtualnej wśród studentów Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II. Nauka zdalna w badanej uczelni trwała od początku wybuchu pandemii w Polsce, czyli od marca 2020 do końca września 2021 roku. W tym okresie przez kilka tygodni wprowadzona została także forma hybrydowa. Na potrzeby badań wyodrębniono konkretne problemy i hipotezy badawcze oraz następujący problem badawczy główny:

1. Jak studenci Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II postrzegają kompetencje społeczne w czasie pandemii SARS-CoV-2 podczas nauki zdalnej i czy odczuwają potrzebę doskonalenia swoich kompetencji społecznych?

Natomiast szczegółowe problemy badawcze brzmią następująco:

1. Skąd czerpana jest wiedza na temat pandemii?
2. Jakie są skutki pandemii odczuwane przez studentów?
3. Jak oceniana jest nauka zdalna?
4. Jakie są trudności związane z nauką zdalną?
5. Które kompetencje społeczne są najbardziej cenione?
6. Z którymi kompetencjami społecznymi respondenci mają najwięcej trudności?

W odpowiedzi na problemy badawcze przygotowano i opracowano następujące hipotezy badawcze w postaci hipotezy badawczej głównej, która brzmi:

1. Badani studenci Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II postrzegają kompetencje społeczne w czasie nauki zdalnej jako coś bardzo pomocnego podczas zmieniających się warunków funkcjonowania społecznego w okresie pandemii oraz odczuwają ciągłą potrzebę doskonalenia własnych kompetencji społecznych.

Research methodology

The SARS-CoV-2 pandemic caused a rapid shift from stationary education to distance and hybrid learning. Consequently, it revealed some difficulties related to social competence and their strengths in students. The research scope includes an analysis of the situation of the pandemic, remote learning and the social competence necessary to navigate virtual reality among students of the John Paul II University of Applied Sciences. Remote education at the studied university lasted from the beginning of the pandemic outbreak in Poland, i.e. from March 2020 to the end of September 2021. During that period, a hybrid form was also introduced for several weeks. For the research, specific research problems, hypotheses and main research problem were identified. The latter was:

1. How do students at the John Paul II University of Applied Sciences in Białą Podlaska perceive social competence during the SARS-CoV-2 pandemic while studying remotely, and do they feel the need to improve their social competence?

The specific research problems were as follows:

1. Where does knowledge about the pandemic come from?
2. What are the effects of the pandemic felt by the students?
3. How is remote learning evaluated?
4. What difficulties are associated with remote learning?
5. Which social skills are most valued?
6. Which social skill is the most burdensome for respondents?

In response to the research problems, the following research hypotheses were prepared and developed in the form of the main research hypothesis, which reads:

1. The surveyed students from the John Paul II University of Applied Sciences in Białą Podlaska perceive social competence during remote learning as very helpful during the changing conditions of social functioning in the pandemic period and feel the constant need to improve their own social skills.

Natomiast szczegółowe hipotezy badawcze brzmią:

1. Respondenci pozyskują wiedzę na temat pandemii głównie z Internetu.
2. Najczęstszym skutkiem pandemii odczuwanym przez studentów jest stres.
3. Nauka zdalna oceniana jest negatywnie.
4. Największą trudnością podczas nauki zdalnej jest brak kontaktu z rówieśnikami.
5. Najbardziej cenioną kompetencją społeczną jest komunikatywność i elastyczność.
6. Największe trudności respondenci mają z asertywnością i zorganizowaniem.

Metodą badawczą zastosowaną w badaniu był sondaż diagnostyczny, na potrzeby, którego opracowano kwestionariusz ankiety. Badania sondażowe są stosowane wtedy, gdy analizowane są głównie pojedyncze osoby. Próba z populacji wybrana została metodą doboru nielosowego, a mianowicie była to próba celowo wybranych jednostek. Informacja z prośbą o wypełnienie ankiety została wysłana do większości z populacji studentów Uczelni. W badaniu wzięło udział 76 osób z Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II – 55,3% kobiet i 44,7% mężczyzn.

Wyniki badań

Najwięcej respondentów studiowało na kierunku Socjologia – 36,8%, następnie na kierunku Zarządzanie i Informatyka – po 17,10% oraz Finanse i rachunkowość – 9,2% (ryc.1.). Istotne przy analizie również było miejsce zamieszkania i odczuwana przez respondentów sytuacja materialna. Większość respondentów pochodzi ze wsi – 51,3%, miasto ponad 50 tysięcy mieszkańców zamieszkuje 32,9%, miasto do 20 tysięcy mieszkańców już tylko 10,5% respondentów zamieszkuje, natomiast miasto od 20-50 tysięcy mieszkańców zamieszkuje 5,3% studentów (ryc.2.). Duża część respondentów ocenia sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego za „przeciętną” – 42,1% i „dość dobrą” – 40,8%, natomiast „raczej złą” oceniło 9,2% i „bardzo dobrą” – 6,6%, odpowiedzi „nie wiem” udzieliło tylko 1,3% (ryc.3.).

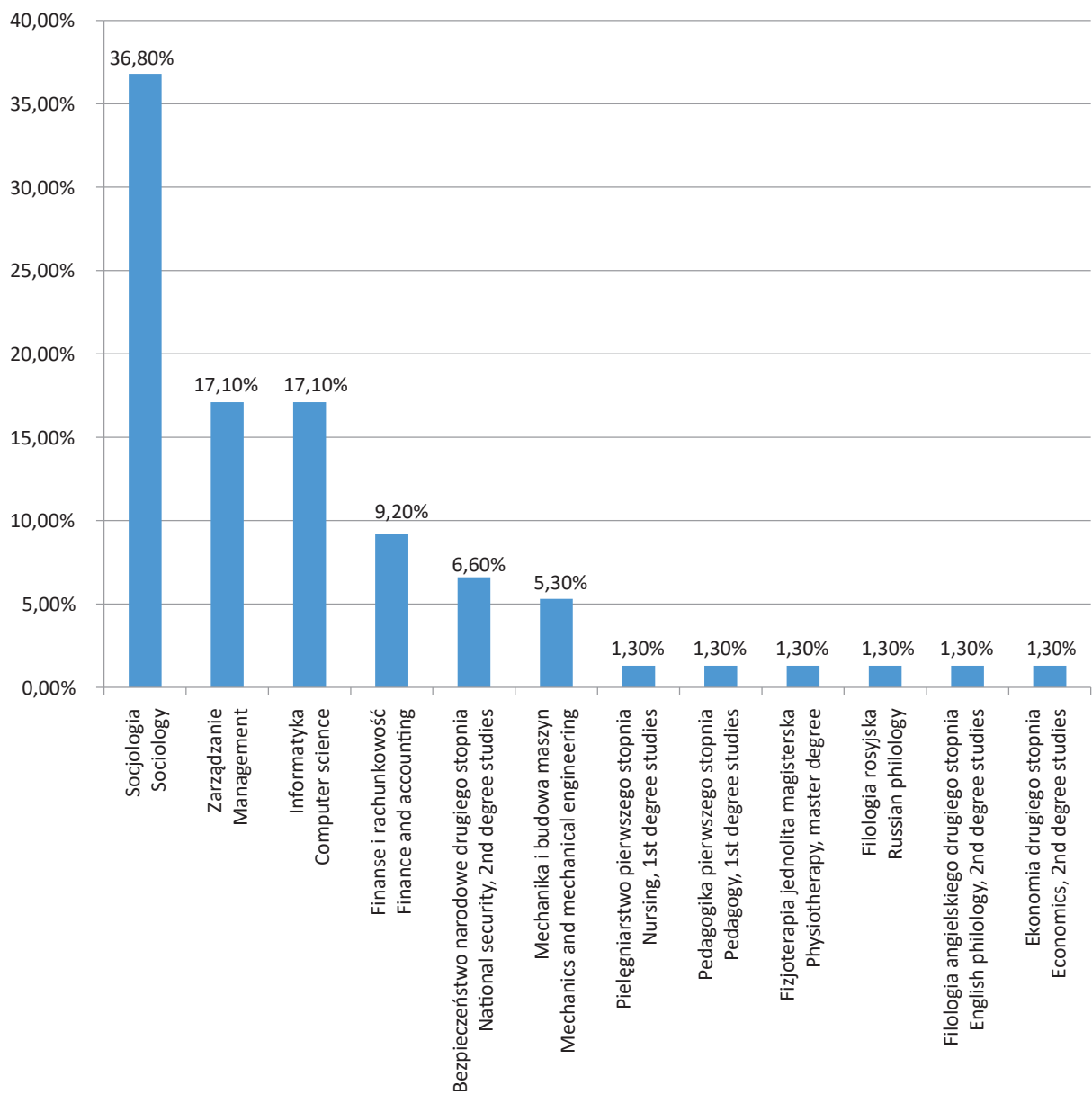
The specific research hypotheses are as follows:

1. Respondents obtain knowledge about the pandemic mainly from the Internet.
2. The most common effect of the pandemic felt by students is stress.
3. Remote learning is assessed negatively.
4. The most significant difficulty when learning remotely is the lack of contact with peers.
5. The most valued social skills include communication and flexibility.
6. The respondents have the most considerable difficulties with assertiveness and self-organisation.

The research method used in the study was a diagnostic survey, for which a questionnaire was developed. Survey research is used when mainly individuals are analysed. The population sample was chosen using a non-random selection method, namely, selecting individuals purposively. Information requesting the completion of the survey was sent to most University's student population. A total of 76 people from the John Paul II University of Applied Sciences in Biała Podlaska took part in the survey – 55.3% women and 44.7% men.

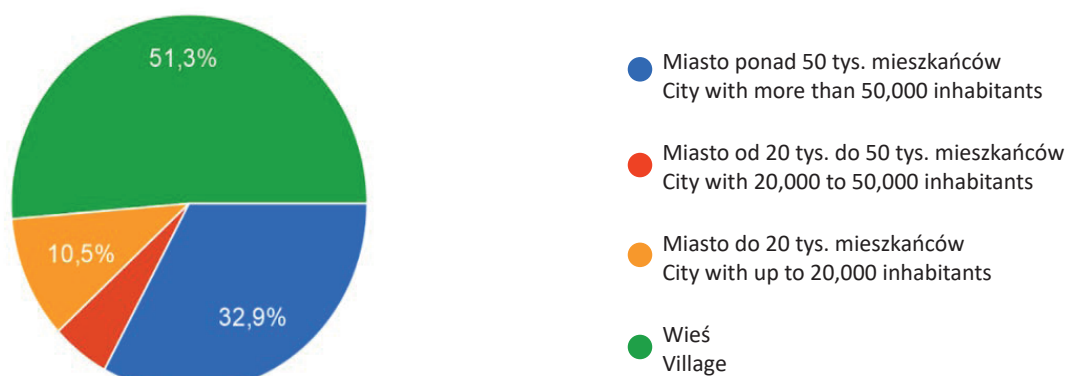
Research results

Most of the respondents studied Sociology – 36.8%, followed by Management and Information Technology – 17.10% each and Finance and Accounting – 9.2% (Figure 1). The place of residence and respondents' perceived material situation were also important in the analysis. The respondents came mainly from the countryside – 51.3%, a city with population of over 50,000 was inhabited by 32.9%, a city of up to 20,000 by only 10.5%, while a city of between 20,000 and 50,000 inhabitants by 5.3% of students (Figure 2). A large proportion of respondents assessed the material situation of their household as “average” – 42.1% and “fairly good” – 40.8%, while “rather bad” was assessed by 9.2% and “very good” by 6.6%, the answer “don't know” was given by only 1.3% (Figure 3).

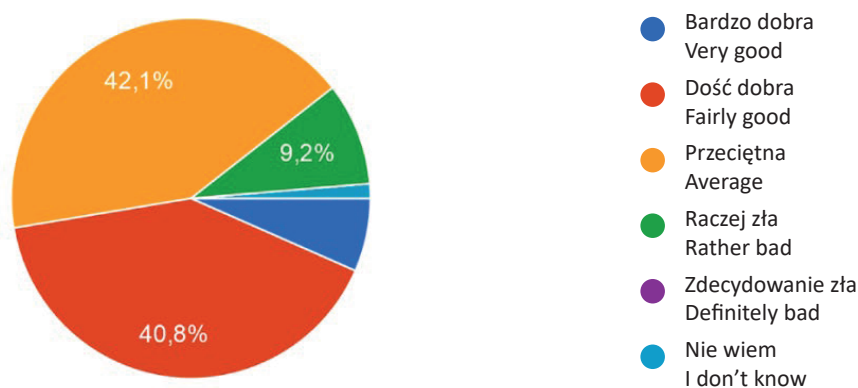
Rycina 1. Struktura respondentów według kierunku kształcenia
Źródło: Opracowanie własne.

Figure 1. The structure of respondents by field of study
Source: Own study.

Rycina 2. Miejsce zamieszkania badanych studentów
Źródło: Opracowanie własne.

Figure 2. The place of residence of the surveyed students
Source: Own study.

Rycina 3. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego w opinii badanych
Źródło: Opracowanie własne.

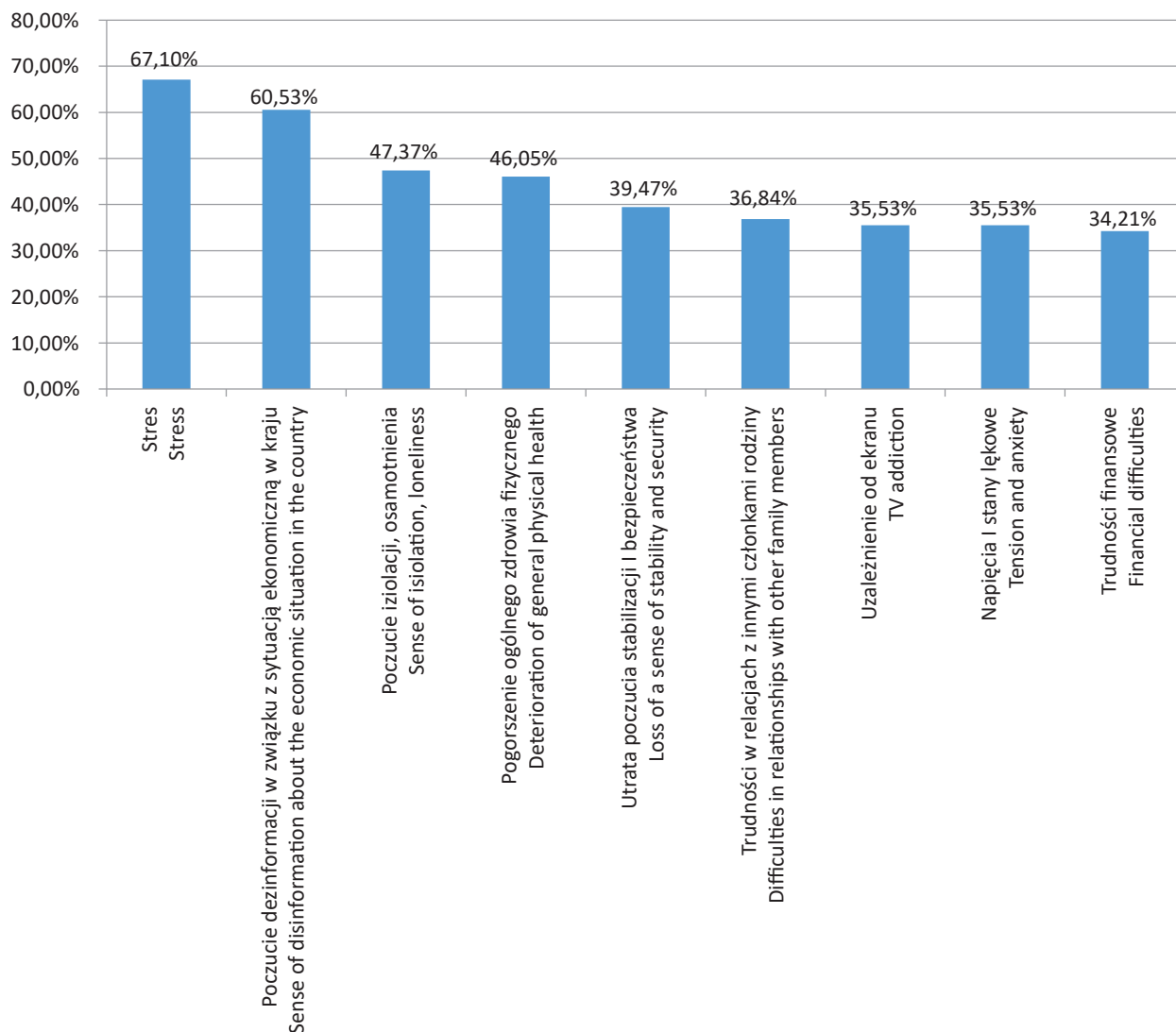
Figure 3. Subjective assessment of the household's material situation as perceived by respondents
Source: Own study.

Respondenci zostali poproszeni o napisanie, czy odczuwają skutki pandemii – ponad połowa respondentów, bo aż 55,3% odpowiedziało, że odczuwa skutki pandemii, 28,9% nie potrafiła tego określić, natomiast 15,8% nie odczuwało skutków pandemii. Najczęstszymi skutkami pandemii był stres – 67,1% oraz poczucie dezinformacji panujące w kraju – 60,53%, kolejne miejsca zajęło poczucie izolacji czy osamotnienia – 47,37% oraz pogorszenie ogólnego zdrowia fizycznego – 46,05% (ryc.4.). Bardzo podobny rozkład odpowiedzi uzyskały następujące następstwa pandemii: utrata poczucia stabilizacji i bezpieczeństwa – 39,47%, trudności w relacjach z innymi członkami rodziny – 36,84%, nadmierne spędzanie czasu przed ekranem oraz napięcie i stany lękowe uzyskały po 35,53% odpowiedzi, najmniej odczuwanymi skutkami pandemii dla respondentów były trudności finansowe – 34,21%.

Respondents were asked to write whether they felt the effects of the pandemic. More than half of the respondents, 55.3%, answered that they felt the impact of the pandemic, 28.9% could not specify, and 15.8% did not feel its effects. The most indicated effects of the pandemic were stress – 67.1% and a feeling of disinformation prevailing in the country – 60.53%, followed by a feeling of isolation or loneliness – 47.37% and a deterioration of general physical health – 46.05% (Figure 4). The following consequences of the pandemic received a very similar distribution of responses: loss of a sense of stability and security – 39.47%, difficulties in relationships with other family members – 36.84%, excessive time spent in front of a screen and tension and anxiety each received a 35.53% response, the least felt consequences of the pandemic for respondents were financial difficulties – 34.21%.

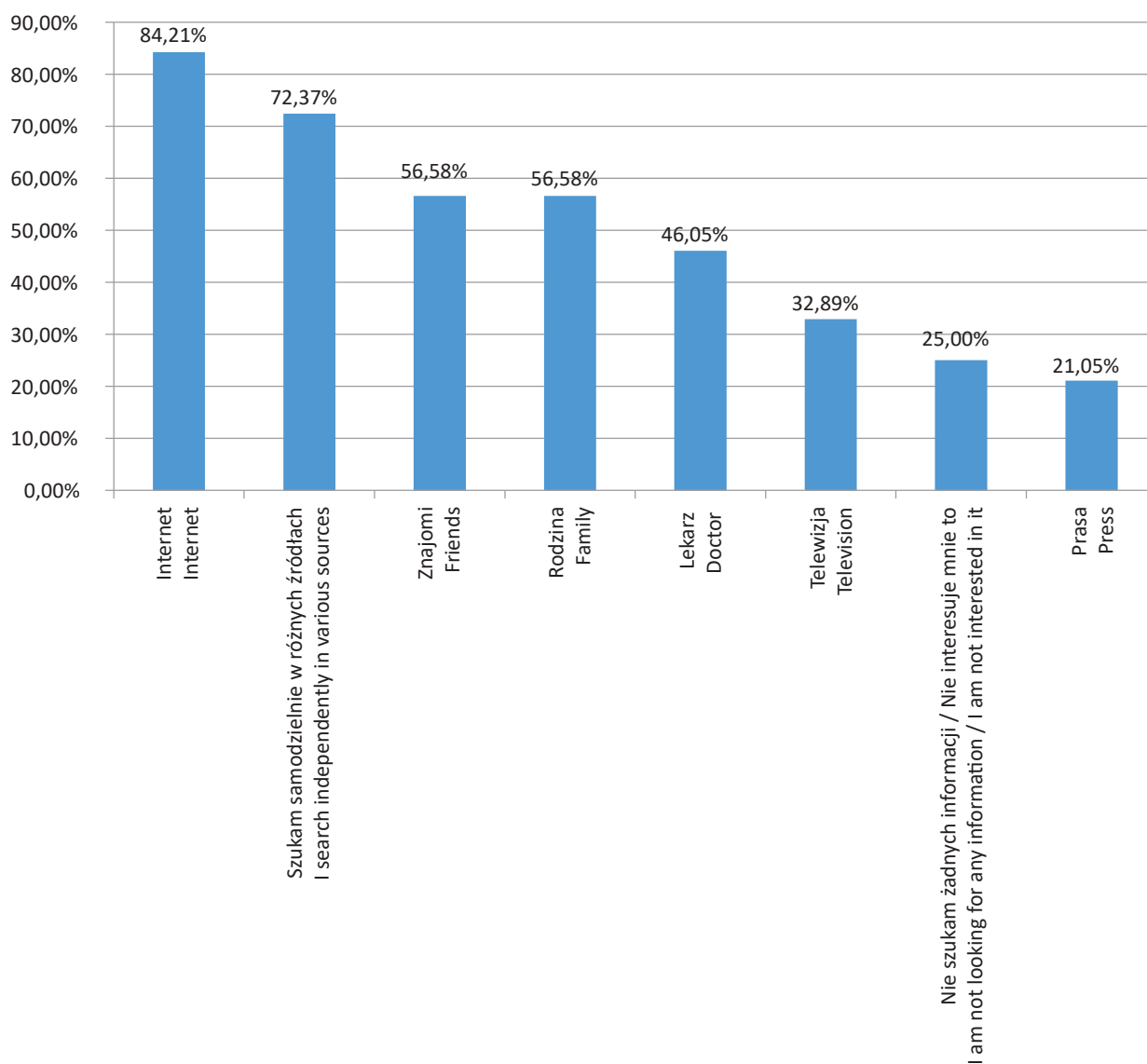
Najczęściej wiedzę dotyczącą pandemii respondenci pozyskują z Internetu – 84,21% oraz pozyskują ją samodzielnie z różnych źródeł – 72,37%, trzecie miejsce zajmuje rodzina i znajomi – po 56,58%, następnie lekarze – 46,05% (ryc.5). Ostatnie trzy miejsca to: telewizja – 32,89%, nie poszukuje informacji lub nie interesuje ten temat respondentów – 25% i prasa 21,05%.

The respondents most often obtain knowledge about the pandemic from the Internet – 84.21% and obtain it on their own from various sources – 72.37%; third place goes to family and friends – 56.58% each, followed by doctors – 46.05% (Figure 5). The last three positions are television – 32.89%, respondents do not seek information or are not interested in this topic – 25% and the press – 21.05%.

Rycina 4. Odczuwane skutki, przez respondenta, w związku z pandemią
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.
Źródło: Opracowanie własne.

Figure 4. Effects felt by the respondent in connection with the pandemic
It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.
Source: Own study.

Rycina 5. Źródła wiedzy respondentów dotyczącej pandemii

Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Źródło: Opracowanie własne.

Figure 5. Sources of respondents' knowledge of the pandemic

It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.

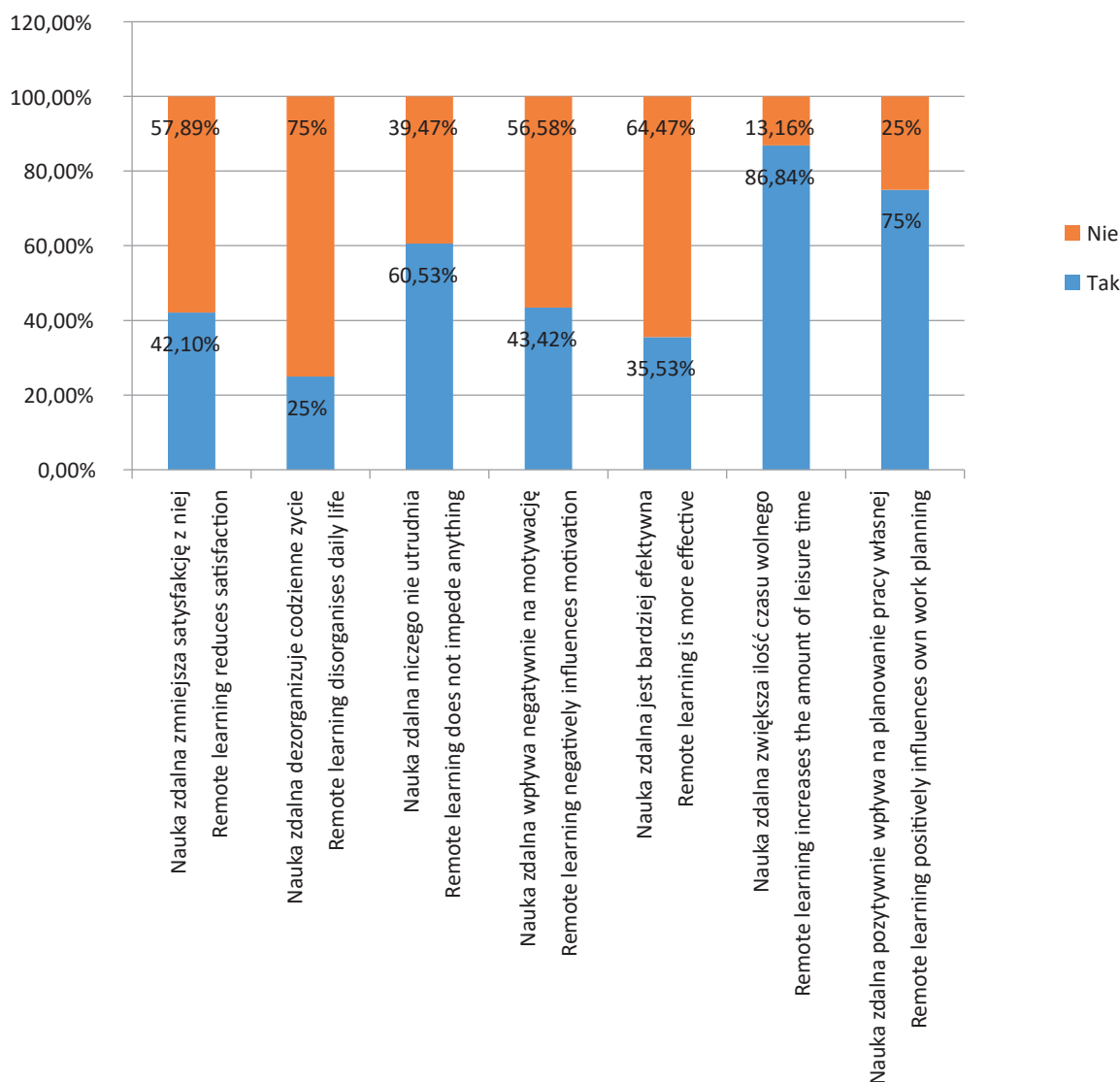
Source: Own study.

Kolejnym istotnym aspektem była ocena nauki zdalnej. Większość respondentów odpowiedziała, iż nauka zdalna zwiększa ilość czasu wolnego – 86,84% oraz pozytywnie wpływa na planowanie pracy własnej – 75% (ryc.6.). Ponad połowa respondentów stwierdziła, że nauka zdalna niczego nie utrudniła – 60,53%. Natomiast podobnie rozłożyły się odpowiedzi dotyczące tego, iż nauka zdalna wpływa negatywnie na motywację – 43,42% i nauka zdalna zmniejsza satysfakcję z samej nauki – 42,10%. Najmniejsza ilość respondentów oceniła, że nauka zdalna jest bardziej efektywna – 35,53% oraz nauka zdalna dezorganizuje

Another important aspect was the evaluation of remote education. Most of the respondents indicated that remote learning increases the amount of free time – 86.84% – and has a positive impact on planning their own work – 75% (Figure 6). More than half said that distance learning did not impede anything – 60.53%. On the other hand, there was a similar distribution of responses regarding the fact that remote education adversely affects motivation – 43.42% and reduces satisfaction with the learning itself – 42.10%. The smallest percentage assessed that remote learning is more effective – 35.53% and

życie rodzinne – 25%. Respondenci zostali poproszeni również o ocenę tego, jak im przebiegała nauka zdalna. Pytanie było ocenianie w skali od 1 do 10, gdzie 10 było oceną najwyższą, a 1 najniższą. Największą ilość odpowiedzi stanowiły oceny najwyższe 9 i 10 – po 23,7%, zaś najmniejszą ilość odpowiedzi uzyskały oceny 3 i 4 – po 1,3%.

disorganises family life – 25%. Respondents were also asked to rate how distance learning worked for them. The question was placed on a scale from 1 to 10, where 10 was the highest rating and 1 was the lowest. The highest ratings were 9 and 10, with 23.7% each, while the lowest-rate responses were 3 and 4, with 1.3% each.

Rycina 6. Ocena nauki zdalnej

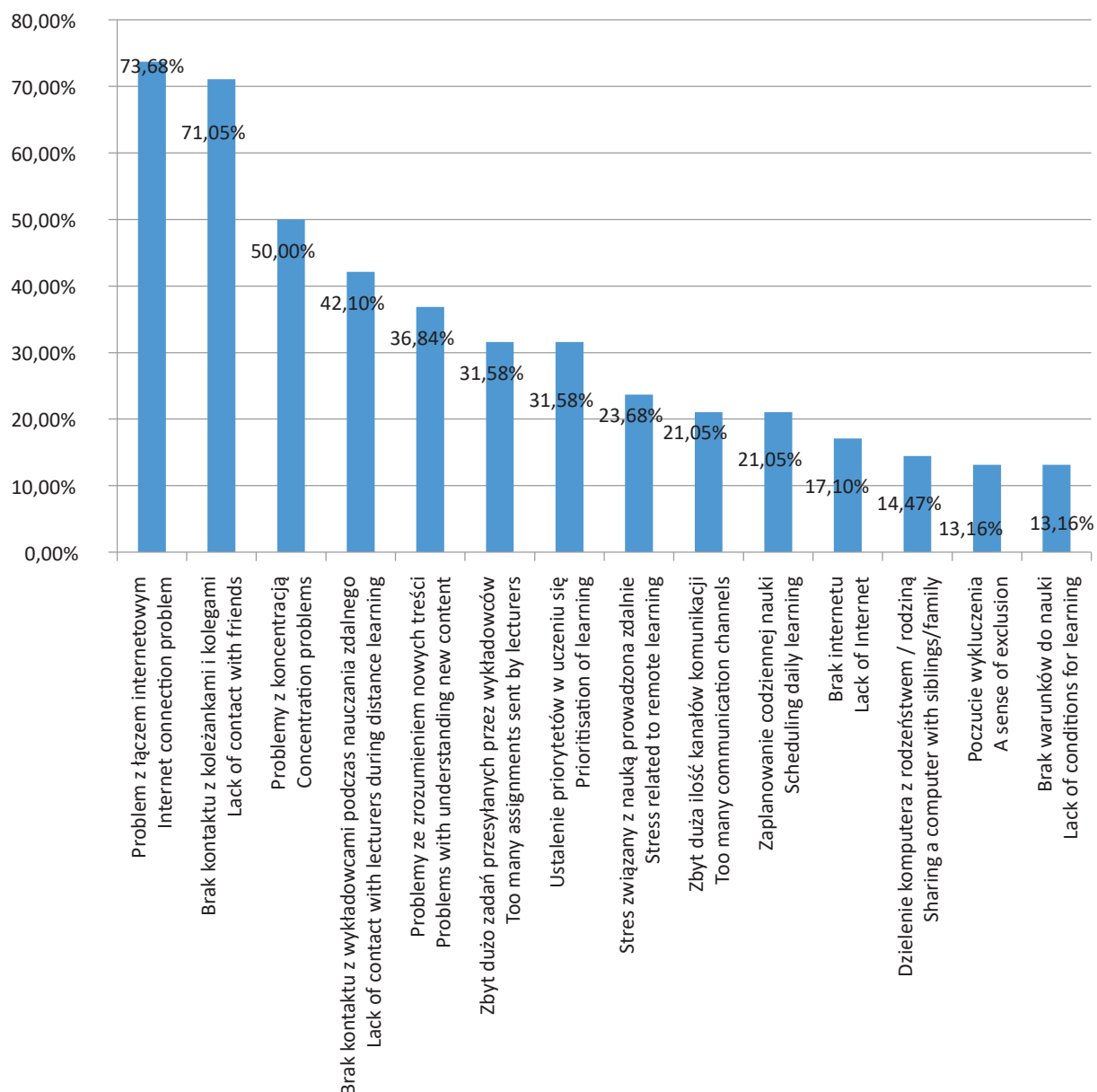
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Źródło: Opracowanie własne.

Figure 6. Evaluation of remote education

Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Source: Own study.

Rycina 7. Największe problemy związane z nauką zdalną
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.
Źródło: Opracowanie własne.

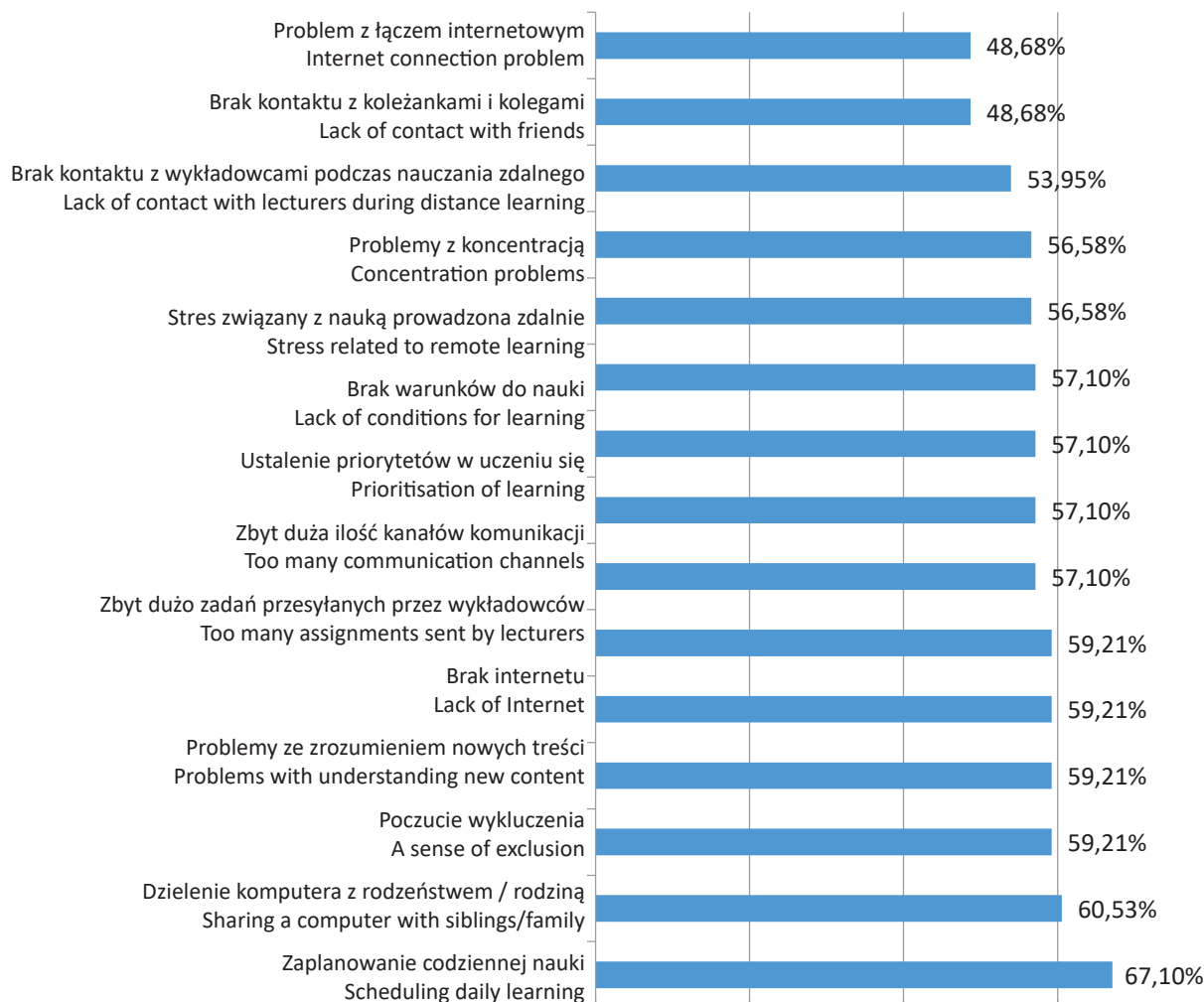
Figure 7. The biggest problems related to remote learning
It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.
Source: Own study.

Na pytanie dotyczące zauważalnych największych problemów związanych z nauką zdalną, największa ilość respondentów odpowiedziała, iż miała problemy z łączem internetowym – 73,68% oraz problemem była brak kontaktu z koleżankami i kolegami – 71,05% (ryc.7). Duża część respondentów przyznała, że miała problemy z koncentracją podczas nauki zdalnej – 50%, naukę zdalną utrudniał brak kontaktu z wykładowcami – 42,10% oraz problemy ze zrozumieniem nowych

When asked about the perceived most significant problems associated with remote learning, most respondents answered that they had troubles with the Internet connection – 73.68% and the lack of contact with colleagues – 73.68% and the lack of contact with colleagues was a complication – 71.05% (Figure 7). A large proportion of them pointed to problems concentrating during remote learning – 50%, remote learning was hindered by lack of contact with lecturers – 42.10% and difficulties in

treści – 36,84%. Najmniejsze utrudnienia podczas nauki zdalnej związane były z poczuciem wykluczenia i warunkami do nauki – odpowiedzi rozłożyły się po 13,16%.

understanding new content – 36.84%. The least indicated obstacles during distance learning were related to the feeling of exclusion and the conditions for learning – responses were spread 13.16% each.

Rycina 8. Brak trudności/problemów związanych z nauką zdalną
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.
Źródło: Opracowanie własne.

Figure 8. No difficulties/problems associated with remote education
It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.
Source: Own study.

Respondenci podczas nauki zdalnej nie mieli problemu z zaplanowaniem codziennej nauki – 67,10% oraz z dzieleniem się komputerem z rodzeństwem bądź rodziną – 60,53% (ryc.8.). Równie wysoko i tak samo ocenianą, bo po 59,21% respondenci ocenili, iż nie było problemem brak Internetu, poczucie wykluczenia i problemy ze zrozumieniem nowych treści. Natomiast najniżej oceniany został brak kontaktu z rówieśnikami i problem z łączem internetowym – 48,68%. Respondenci

During remote learning, the respondents did not have a problem planning daily education – 67.10% and sharing a computer with siblings or family – 60.53% (Figure 8). Lack of Internet, a sense of exclusion and problems understanding new content were equally highly rated (59.21%) as not a problem. On the other hand, lack of contact with peers and difficulties with the Internet connection were rated lowest at 48.68%. Respondents were also asked to add problems related to remote

zostali również poproszeni o dodanie problemów związanych z nauką zdalną, które zostały pominięte w kafeterii odpowiedzi. Część respondentów przyznała, że ma problemy związane z lękiem społecznym i z kontaktami z innymi ludźmi. Zostało to spowodowane długotrwałą izolacją, ale i obawą o własne zdrowie.

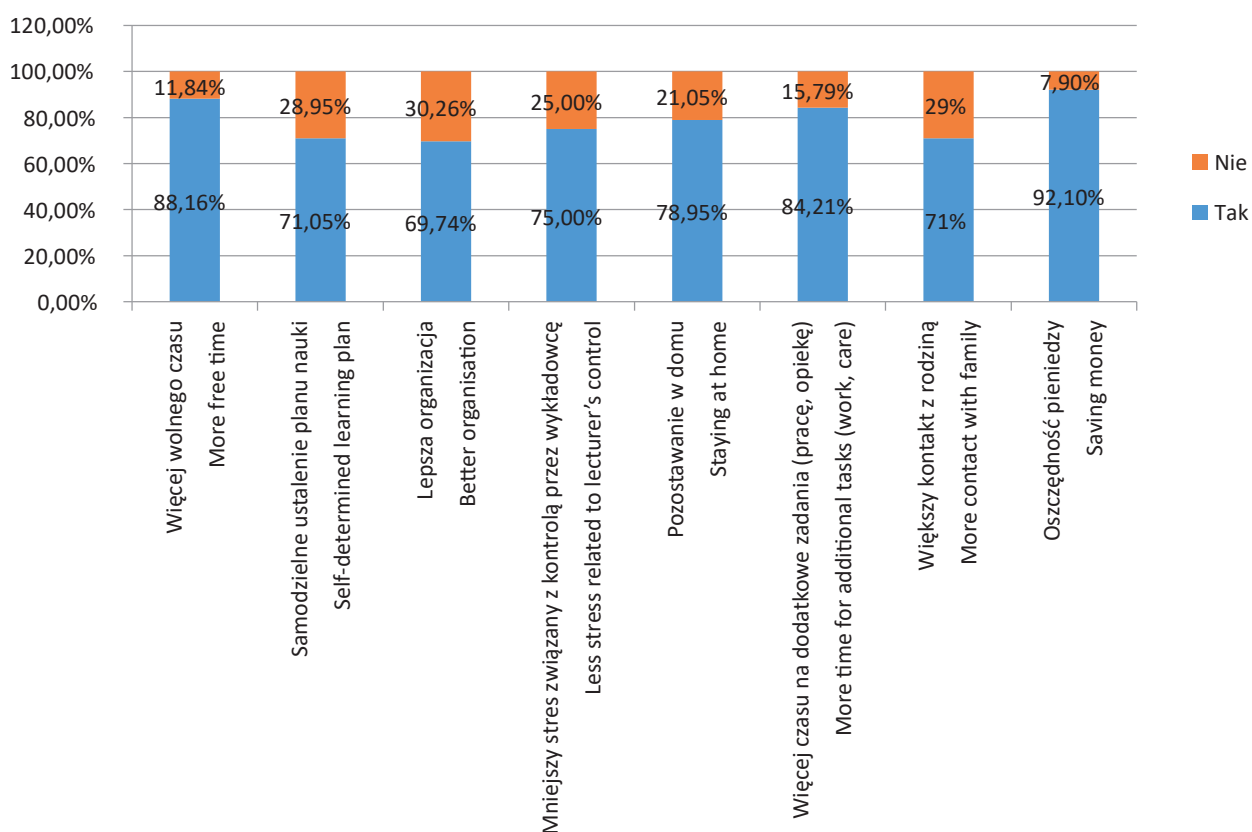
Studenci zwracali też uwagę na problemy związane z dolegliwościami fizycznymi, jak bóle: oczu, kręgosłupa, głowy, serca, ale i też problemami związanymi ze sprzętem do nauki zdalnej: słuchawkami czy mikrofonem. Jeden z respondentów zwrócił uwagę na bardzo ważny problem związany z komunikacją na linii student – wykładowca. Problem dotyczył zadawania pytań niektórym wykładowcą i ich sposobu odpowiedzi.

Kolejne pytanie dotyczyło tego, co najbardziej się podobało studentom podczas nauki zdalnej. Większość, bo 92,10% odpowiedziało, że dzięki nauce zdanej mogli oszczędzić pieniądze, natomiast 88,06% przyznało, iż miało więcej wolnego czasu (ryc.9.). Wszystkie wymienione pozycje uzyskały ponad połowę odpowiedzi, natomiast najmniejszą ilość stanowiła lepsza organizacja, którą wybrało 69,74% respondentów. Studenci zostali poproszeni również o wskazanie preferowanego sposobu nauczania. 44,7% - stwierdziła, że woli naukę hybrydową, czyli połączenie nauki stacjonarnej i zdalnej. Zdecydowanie ułatwia to organizację naukę i ewentualną pracę zawodową. 32,9% respondentów wybrało naukę zdalną, a tylko 22,4% preferuje naukę stacjonarną.

learning, which were omitted from the response cafeteria. Some respondents admitted to having problems with social anxiety and interacting with others. That was caused by long-term isolation but also by fear for their health.

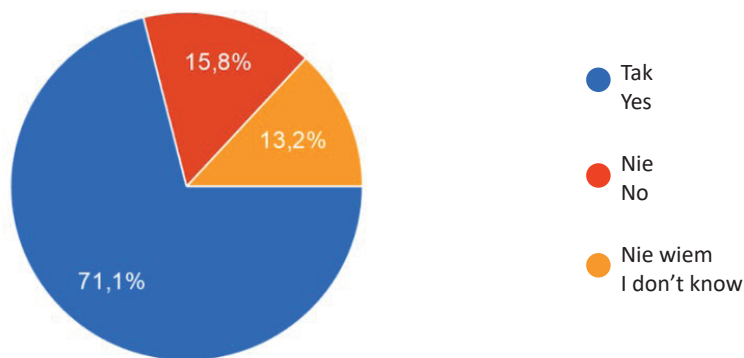
Students also pointed out problems related to physical ailments, such as pain in the eyes, spine, head, and heart, but also problems related to remote learning equipment: headphones or microphones. One respondent highlighted a vital issue related to communication between students and lecturers. It concerned asking questions to some lecturers and their way of answering.

Another question asked what students liked best about remote learning. The majority, 92.10%, answered that they were able to save money by studying remotely, while 88.06% admitted that they had more free time (Figure 9). All issues mentioned received more than half of the responses, while the smallest number of indications (69.74%) went to better organisation. Students were also asked to specify their preferred method of teaching. 44.7% said they preferred hybrid learning, i.e., combined face-to-face and remote education. That was because it made it easier to organise learning and professional work. 32.9% of respondents chose remote learning, while only 22.4% preferred stationary education.

Rycina 9. Pozytywne aspekty związane z nauką zdalną
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.
Źródło: Opracowanie własne.

Figure 9. Positive aspects of distance learning
It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.
Source: Own study.

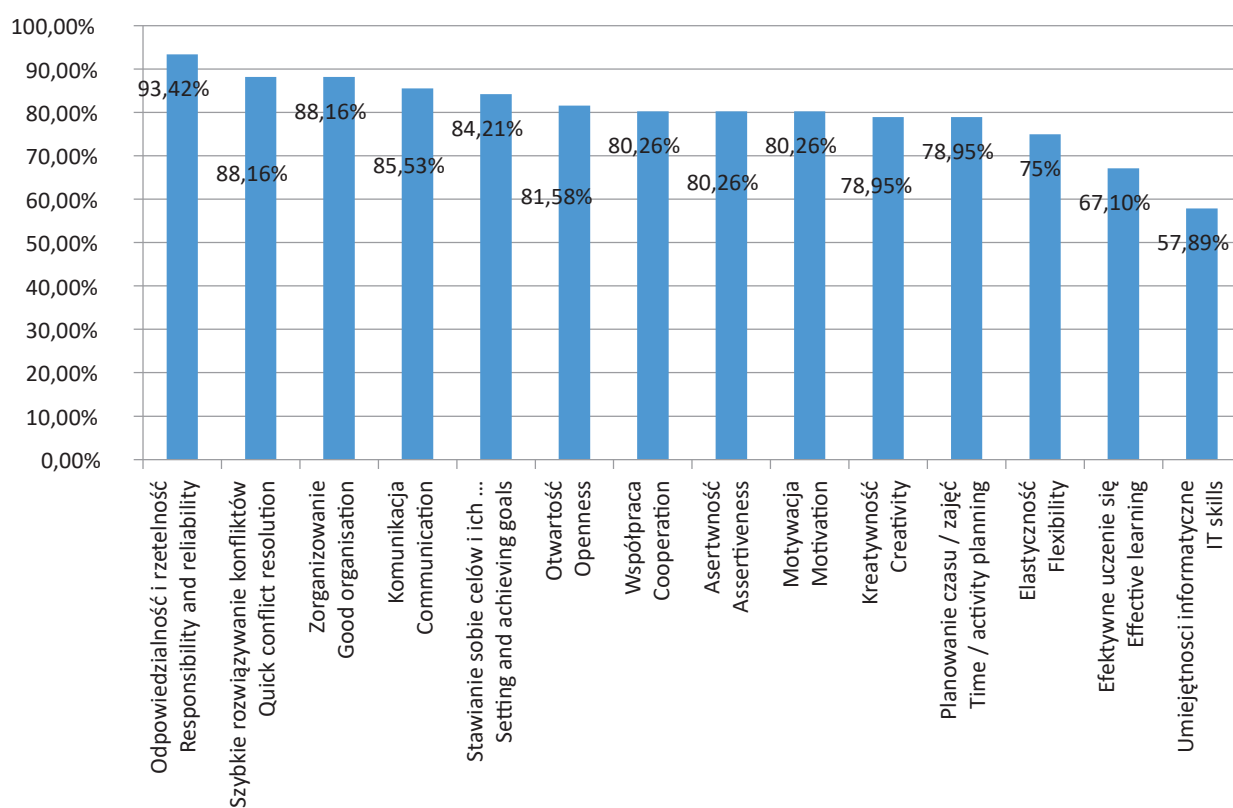

Rycina 10. Potrzeba doskonalenia własnych kompetencji społecznych przez studentów
Źródło: Opracowanie własne

Figure 10. The students' need to improve their social skills
Source: Own study.

Istotnym zagadnieniem również były kompetencje społeczne, które mogą ułatwić lub utrudnić funkcjonowanie w zmieniającym się świecie. Zdecydowana większość respondentów zauważa potrzebę stałego doskonalenia swoich kompetencji społecznych – 71,1%, natomiast 15,8% nie widzi takiej konieczności (ryc.10.). Najbardziej cenionymi kompetencjami przez studentów są: odpowiedzialność i rzetelność – 93,42%, szybkie rozwiązywanie konfliktów i zorganizowanie – po 88,16% oraz komunikacja interpersonalna 85,53% (ryc.11.). Najmniej cenione są umiejętności informatyczne – 57,89%.

Social competence, which can make it easier or harder to function in a changing world, also appeared as an essential issue. The vast majority of the respondents perceived the need to continuously improve their social competence – 71.1%, while 15.8% did not see such a necessity (Figure 10). The social skills most valued by students were: responsibility and reliability – 93.42%, quick conflict resolution and organisation – 88.16%, and interpersonal communication – 85.53% (Figure 11). The least valued were IT skills – 57.89%.

Rycina 11. Najbardziej cenione kompetencje społeczne przez studentów
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.
Źródło: Opracowanie własne.

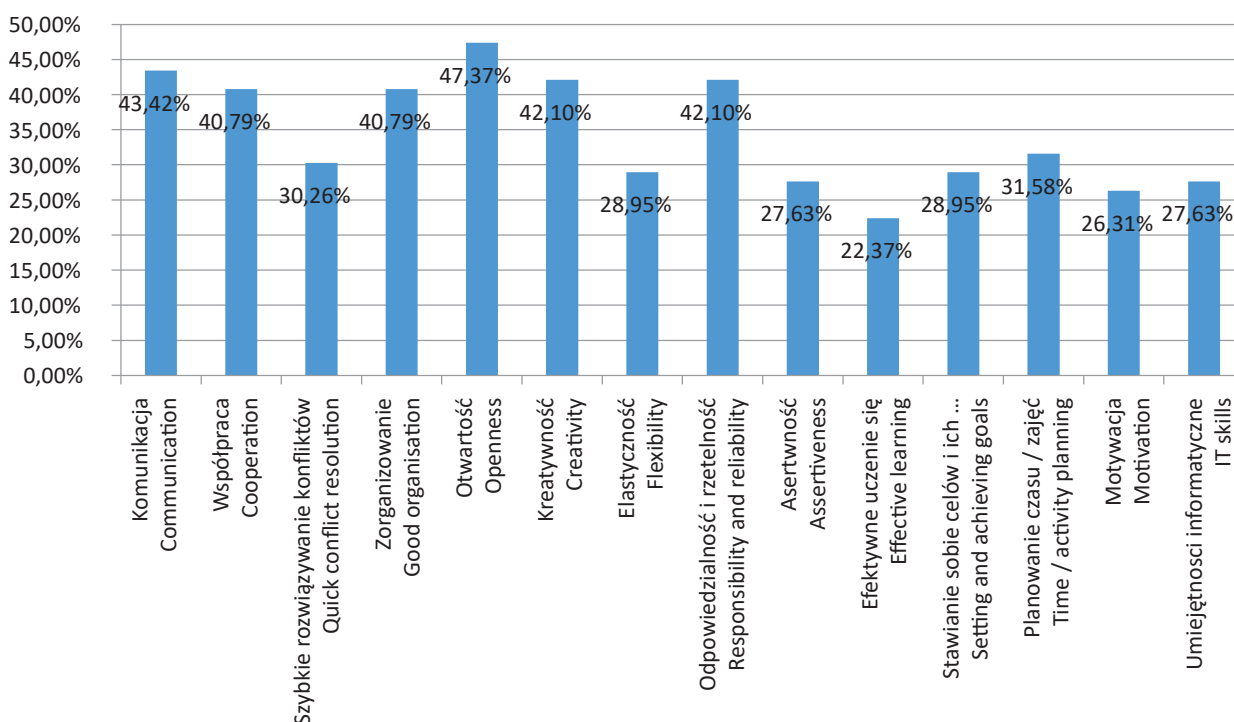
Figure 11. Students' most valued social competence
It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.
Source: Own study.

Najmocniejszymi kompetencjami społecznymi w opinii respondentów jest: otwartość – 47,37%, komunikacja 43,42% oraz kreatywność, odpowiedzialność i rzetelność uzyskały ten sam procent odpowiedzi – po 42,10% (ryc.12.). Natomiast najsłabszymi kompetencjami społecznymi są odpowiednio: motywacja – 32,89%, otwartość – 30,26% i asertywność 27,73% (ryc.13.).

Pytanie dotyczące tego, jakie zauważalne są przez studentów braki, związane z sytuacją pandemii i nauką zdalną, w ich kompetencjach społecznych, aż 47,37% odpowiedziało, że jest to mała motywacja i brak koncentracji, brak odwagi w działaniu w nowych sytuacjach – 36,84% i brak planowania czasu – 30,26% (ryc.14.). Najmniejsze braki zauważają w swoich umiejętnościach informatycznych – 13,16%. Może być to związane przede wszystkim z tym, iż młodzi ludzie bardzo dużo czasu spędzali i spędzają przed komputerami, tabletami, a przede wszystkim telefonami. Nowinki technologiczne, jak i Internet nie jest im obcy.

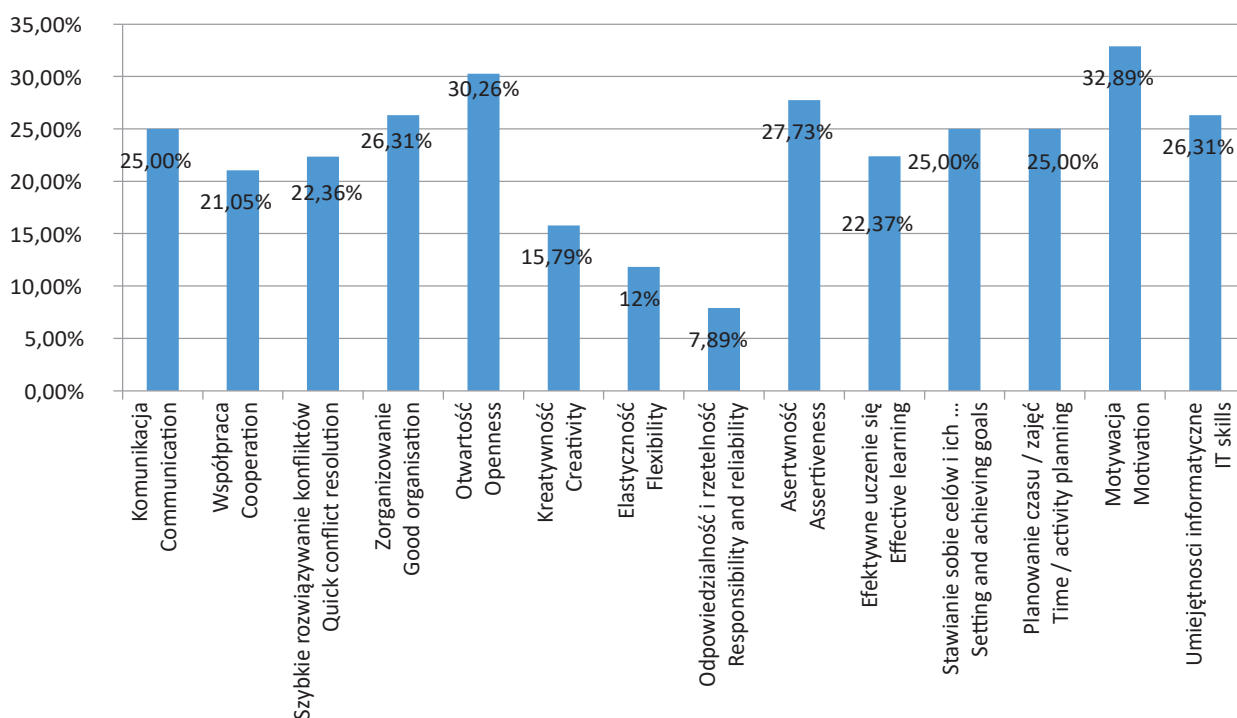
In the respondents' opinion, the most substantial social competence included: openness – 47.37%, communication – 43.42%, as well as creativity, responsibility and reliability – 42.10% each (Figure 12). In contrast, the weakest social competence concerned: motivation – 32.89%, openness – 30.26% and assertiveness – 27.73% (Figure 13).

When asked what deficiencies related to the pandemic situation and remote learning students perceive in their social competence, as many as 47.37% indicated low motivation and lack of concentration, lack of courage to act in new situations – 36.84% and lack of time planning – 30.26% (Figure 14). They perceived minor deficiencies in their IT skills – 13.16%. That may be mainly because young people have spent and continue to spend a great deal of time in front of computer screens, tablets and, above all, phones. They are not unfamiliar with technological novelties and the Internet.

Rycina 12. Trzy najmocniejsze kompetencje społeczne studentów
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.
Źródło: Opracowanie własne.

Figure 12. Three most important social skills of students
It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.
Source: Own study.

Rycina 13. Trzy najsłabsze kompetencje społeczne studentów

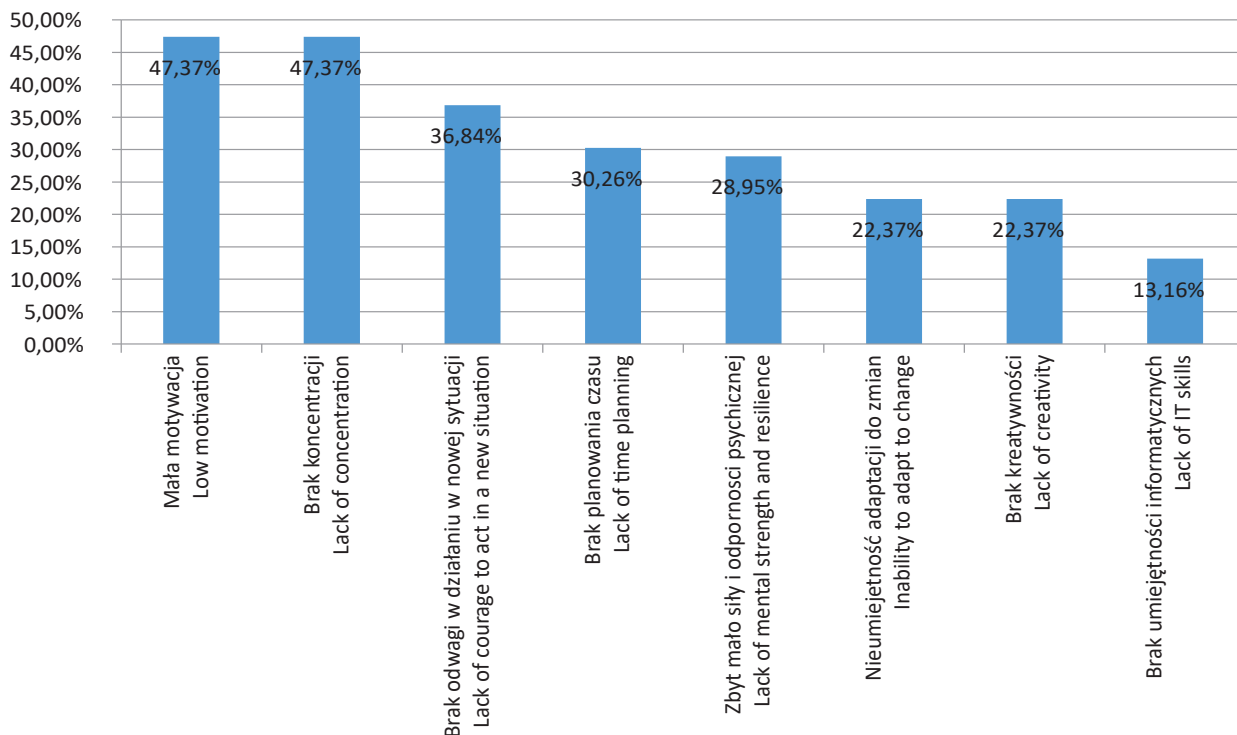
Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Źródło: Opracowanie własne.

Figure 13. Three weakest social skills of students

It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.

Source: Own study.

Rycina 14. Braki, związane z sytuacją pandemii i nauką zdalną, w kompetencjach społecznych

Pytanie miało możliwość wielokrotnego wyboru, więc odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Źródło: Opracowanie własne.

Figure 14. Deficiencies in social competence related to the pandemic situation and remote learning

It was a multiple-choice question, so answers do not add up to 100%.

Source: Own study.

Zakończenie

Pandemia koronawirusa przyniosła nieoczekiwane zmiany w codziennym funkcjonowaniu studentów. Z nauki stacjonarnej trzeba było, w bardzo szybkim czasie, przejść do całkowitej nauki zdalnej, która wymusiła inny styl nauki, przygotowania do niej, przyswajania wiedzy, ale też pośrednią komunikację. To wszystko sprawiło, że jedni odnaleźli się w tej nowej sytuacji, a inni wręcz przeciwnie. Badanie wskazało, z czym studenci podczas nauki zdalnej mieli największe problemy, w jaki sposób ona na nich wpłynęła oraz z jakimi kompetencjami społecznymi mają trudności.

Weryfikując postawioną hipotezę badawczą główną można stwierdzić, iż studenci postrzegają kompetencje społeczne jako coś, co ułatwia im naukę zdalną oraz jej organizację, gdyż to właśnie odpowiedzialność i rzetelność oraz szybkie rozwiązywanie konfliktów i zorganizowanie są kompetencjami, które ułatwiają funkcjonowanie w zmieniającym się świecie. Studenci odczuwają też potrzebę ciągłego doskonalenia posiadanych przez siebie kompetencji społecznych. Respondenci pozyskują wiedzę na temat pandemii głównie z Internetu i ta hipoteza potwierdziła się. Zdecydowanie w dzisiejszych czasach jest to pierwsze miejsce poszukiwania informacji, gdyż większość gospodarstw domowych ma dostęp do Internetu. Zdecydowana większość, jak nie wszyscy młodzi ludzie posiadają telefony komórkowe, które obecnie służą nie tylko do komunikacji, ale i też robienia zdjęć, oglądania filmów, grania, poszukiwania informacji czy przeglądania mediów społecznościowych. Najczęstszym skutkiem pandemii odczuwanym przez badanych był stres i ta hipoteza również się potwierdziła. Może być to związane z chaosem jaki panował szczególnie w mass mediach i decyzjach rządowych. Nie do końca było wiadomo, w jaki sposób się zachowywać, na co uważać, które decyzje są słuszne. Stres mógł być również związany z izolacją domową, która nie jest zjawiskiem codziennym, a brak kontaktu z rówieśnikami czy innymi członkami rodziny oraz obawa o własne zdrowie i nie tylko, to są silne czynniki stresogenne. Nauka zdalna oceniana jest negatywnie, ta hipoteza nie potwierdziła się, gdyż zdecydowana większość respondentów uważa, iż nauka zdalna zwiększa ilość czasu wolnego oraz pozytywnie wpływa na planowanie pracy własnej. Duża część respondentów również przyznała, że preferuje taki sposób nauczania. Największą trudnością podczas nauki zdalnej jest brak kontaktu z rówieśnikami i ta hipoteza potwierdziła się. Obok problemów z łączem internetowym, to

Conclusion

The coronavirus pandemic brought unexpected changes to the daily functioning of students. In a very short period, it was necessary to move from stationary education to remote education, which forced a different style of learning, preparation for it, assimilation of knowledge, and indirect communication. All this made some people find their way into this new situation, while others did the opposite. The survey indicated the students had most problems while studying remotely, how it affected them and which social skills they had difficulties with.

In verifying the main research hypothesis, it can be concluded that students perceive social competence as something that facilitates their remote learning and its organisation, as responsibility and reliability, as well as quick conflict resolution and organisation, are skills that enable functioning in a changing world. Students also feel the need to improve their social skills continuously. The respondents mainly obtained knowledge about the pandemic from the Internet, confirming this hypothesis. It is the first place to look for information these days, as most households have access to the Internet. The vast majority, if not all young people, have mobile phones, which are now used not only for communication but also for taking photos, watching videos, playing games, searching for information or browsing social media. The most common effect of the pandemic felt by surveyed was stress, and this hypothesis was also confirmed. That could be related to the chaos that prevailed, especially in mass media and government decisions. It needed to be clearer how to behave, what to watch out for, or which decisions were correct. Stress may also have been related to home isolation, which is not an everyday occurrence, and the lack of contact with peers or other family members and fear for one's health and beyond are intense stressors. Remote learning is assessed negatively; this hypothesis was not confirmed, as most respondents believe that remote learning increases leisure time and positively impacts their work planning. Many respondents also admitted that they prefer this way of learning. The most severe difficulty when learning remotely is the lack of contact with peers, and this hypothesis was confirmed. Next to problems with the internet connection, the lack of communication with classmates caused the most significant difficulties for students. Human beings are social creatures; we need contact with others throughout our lives. We develop, communicate, learn, and establish relationships

właśnie brak kontaktu z koleżankami i kolegami sprawiał studentom największe problemy. Człowiek jest istotą społeczną i w ciągu całego naszego życia potrzebujemy kontaktów z innymi osobami. To dzięki innym ludziom rozwijamy się, komunikujemy, uczymy się, nawiązujemy relacje itd. Najbardziej cenioną kompetencją społeczną jest komunikatywność i elastyczność – ta hipoteza nie potwierdziła się, gdyż zdecydowanie najbardziej cenionymi kompetencjami są: odpowiedzialność i rzetelność, umiejętności związane z szybkim rozwiązywaniem konfliktów i zorganizowanie. Natomiast dopiero na trzecim miejscu jest komunikacja, a elastyczność na trzecim miejscu od końca. Największe trudności respondenci mają z asertywnością i zorganizowaniem, ta hipoteza nie potwierdziła się, gdyż najslabszymi kompetencjami społecznymi są odpowiednio: motywacja i otwartość. Natomiast asertywność i zorganizowanie są dopiero na trzecim i czwartym miejscu. Podsumowując należy stwierdzić, iż nacisk na kształtowanie kompetencji społecznych powinien być bardzo duży, gdyż wymogi współczesnego świata, ciągła zmiana i rozwój wymagają wzmocnienia tych zasobów.

with others. The most valued social competence is communication and flexibility – this hypothesis has yet to be confirmed, as the most valued skills are responsibility and reliability, skills related to quick conflict resolution and organisation. On the other hand, communication is only in third place, and flexibility is third last. Respondents have the most significant difficulties with assertiveness and organising, and this hypothesis has yet to be confirmed, as the weakest social competence are motivation and openness, respectively. Assertiveness and organising, on the other hand, are only in third and fourth place. In conclusion, the emphasis on the formation of social competence should be very high, as the requirements of the modern world, constant change and development require the strengthening of these resources.

Literatura

1. Argyle, M. (2002). *Psychologia stosunków międzyludzkich*. Warszawa: PWN.
2. Borkowski, J. (2003). *Podstawy psychologii społecznej*, Warszawa: Dom Wydawniczy ELIPSA.
3. Matczak, A. (2007), *Kwestionariusz kompetencji społecznych*. KKS, Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
4. Miłkowska, A., Rostowska, T. (2013), Kompetencje społeczne u młodzieży z rodzin zastępczych oraz rodzin pełnych. *Psychologia wychowawcza*, nr 4, s. 64–79.
5. Rostowski, J. (2012). *Rozwój mózgu człowieka w cyklu życia*. Warszawa: Difin.
6. Smółka, P. (2008). *Kompetencje społeczne. Metody pomiaru i doskonalenia umiejętności interpersonalnych*. Kraków: Wydawnictwo Wotlers Kluwer Polska Sp. z o.o.
7. Tomorowicz, A. (2011), Struktura kompetencji społecznych w ujęciu interakcyjnym. *Psychiatria*, tom 8, nr 3, 91–96, <https://journals.viamedica.pl/psychiatria/article/view/29086> (dostęp: 18.08.2022).
8. <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (dostęp: 18.08.2022r)
9. (<https://www.delab.uw.edu.pl/raporty/kompetencje-przyszlosci-jak-je-ksztaltowac-w-elastycznym-ekosystemie-edukacyjnym/>) (dostęp: 18.08.2022).
10. Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, (2006/962/WE), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN>, (dostęp: 19.08.2022).